ԲԱԺՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 60 դ. ոսկեդր.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 35 » »
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 4 տոլար
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 2,50 »
ԻՐԱՔ եւ ՊՐՍԿ. 1 Անգ. ոսկի
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 3 ֆրանք։
ՋՆՈՒՔԻ ՀԱՏԸ 3,50 Ղրուշ

ԱԶԴԱԿ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ՄԱՅԻՍ 1929
«AZTAG» JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Gd. LIBAN
Տէր եւ Տնօրէն՝ Հ. ՊԱԼՃԵԱՆ

Գ. ՏԱՐԻ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — ԹԻՒ 192

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶ

Ամիս մը առաջ, Մարսէյլի մէջ հոգին յանձնեց Խրիմեանական յեղափոխական սերունդի ներկայացուցիչներէն եւ հայկական ազատագրութեան մեծ ռահվիրաներէն Մինաս Չերազ։

Չերազ եւ իր սերունդը ծնան ու ապրեցան եօթանասունական թուականներու տխուր ստրկութեան մէջ, բայց անոնք անհաւատալի յանդգնութեամբ եւ համարձակութեամբ հաւատացին բողոքի եւ պայքարի ճամբով հայ ժողովուրդի ազատութեան եւ հայ դատի լուծման։ Մեր ժողովուրդի թմրած ինքնայարգութիւնն ու արժանապատուութիւնը արթնցնելու եւ յառաջիկայ յեղափոխութիւնը պատրաստելու մեծ գործին մէջ, ամենակարեւոր դերն ու աշխատանքը կը պատկանին Չերազին, որ Վարժապետեանի ու Խրիմեանի հետ միասին անկաշկանդ եւ անընդհատ աշխատեցաւ եւ վաթսուն տարի շարունակ հայուն լաւագոյն եւ ազատ օրուան հաւատքը կենդանի եւ անխախտ պահեց իր մէջ։

Մինաս Չերազ, ծնած Պոլսոյ մէջ, շատ լաւ կը ճանչնար Թիւրքն ու անոր ձգտումները եւ կը հաւատար որ առանց ազատ հայրենիքի հայ ժողովուրդը դատապարտուած է կորսուելու։ Ան առաջին օրերուն կը կարծէր որ դիւանագիտական ճանապարհներով կարելի պիտի ըլլայ հայ ժողովուրդի ազատագրութիւնը, եւ այդ նպատակով ալ կանուխէն անցած է Եւրոպա, մտերիմ շփման մէջ մտնելու համար գրական եւ քաղաքական հեղինակաւոր դէմքերու հետ։

Եօթանասունական թուականներու վերջերը երբ ռուս—թաճկական պատերազմի հետեւանքով եւրոպայի դիւանագիտական սակարանին մէջ Թիւրքիոյ բաժանման խնդիրը սկսաւ զբաղեցնել միտքերը, չափազանց մեծ խանդավառութիւն առաջացուց այդ ժամանակի ազգային շրջանակներու մէջ, որոնց ամենակարկառուն ներկայացուցիչներն էին Հայրիկն ու Չերազը։ Ան իբրեւ քարտուղար—խորհրդական ընկերացաւ Խրիմեանի նախագահութեամբ կազմուած ծանօթ պատգամաւորութեան, որ այդ ժամանակ Պերլին գումարուած մեծ պետութեանց խորհրդաժողովին ներկայացուց ընդարձակ յիշատակագիր մը, որով կը պահանջուէր հայ ժողովուրդի ազատագրութիւնը։

Ազգային թէպէտեւ դառն յուսախաբութիւններու առիթ տուաւ այս ուղեւորութիւնը, սակայն այդ առժամեայ դիւանագիտական յաղթանակէն վերջ մեծերու անտարբերութիւնն ու խոստմնադրուժ ընթացքը, այդ շրջանի սերունդը բերաւ այն համոզման, որ երկաթէ շերեփ պէտք է հարիսայէն մեր բաժինը առնելու համար։

Այնուհետեւ Չերազ մինչեւ օսմանեան ազատաբեր սահմանադրութիւնը մնաց Եւրոպա եւ անգլիերէն ու ֆրանսերէն բաժիններով հրատարակեց «Արմէնիա» թերթը, եւ ամենամեծ ծառայութիւնը մատուցանեց Հայկական Դատին եւ պատրաստեց ապագայ յեղափոխութիւնը։ Եւ երբ սահմանադրութենէն վերջ ան Պոլիս վերադարձաւ, ամբողջ Պոլսոյ հայութեան յարգանքին արժանացաւ եւ աննախընթաց շուքերով եւ ցոյցերով դիմաւորուեցաւ։

Մինաս Չերազ այն հանրային գործիչներէն չ՚եղաւ, որոնք դառն փորձութիւններէն եւ ցաւերէն յուսալքուած քաշուեցան հրապարակէն եւ փակեցին իրենց հաւատքն ու համոզումները։ Ան մինչեւ վերջ պատնէշի վրայ մնաց եւ իր ազնիւ ու ազգանուէր սիրտը տրոփեց ազգին համար։

Հայաստանի Հանրապետութեան երջանիկ օրերուն, երբ ան առաջին անգամ տեսեր է Ահարոնեանը, հակառակ իր յառաջացած տարիքին, լալով ըսեր է. «պէտք է համբուրեմ այն ձեռքը որ մեր ազատութիւնը ստորագրեց»։

«Սուրբ է եւ մաքուր մեր դրօշը. ան մեր պատիւն է», կըսէր Չերազ, երբ չար բերաններ կուզէին ցեխոտել զայն։ Շրջանկատ, մաքրակեաց, համեստ ու համակրելի եւ անշահախնդիր հայր մը դարձած էր երեկուան խանդավառ եւ խրոխտ Չերազը։ Ամենուն հետ մտերիմ էր եւ շարունակ կը խրատէր ու կը թելադրէր։ Մահուան անկողնին մէջ իսկ ան մտածեց իր ազգին համար եւ մնաց միեւնոյն մաքուր հայրենասէրն ու իր ազգին համար զոհաբերուելու պատրաստ գործիչը։

Հայ ծնաւ եւ հայ մեռաւ Չերազ եւ ռահվիրան դարձաւ որոշ սերունդի մը, որ աւա՜ղ, չի կրցաւ իրագործել իր երազը։

Վեց տասնեակ տարիներ հայ ժողովուրդին եւ հայ հայրենիքին համար աշխատող եւ իր ամբողջ ուժն ու կորովը հայ ազգին ազատագրութեան համար սպառող այս մեծ հայրենասէրն ալ իր աչքերը յաւիտենականօրէն փակեց օտար երկնքի տակ, առանց տեսնելու իր տենչերուն հանգրուանն ու պսակումը։

«Զիս Հայաստան տարէք», ահա վերջին կտակը ազգային մեծ գործիչին, որ աւա՜ղ անիրագործելի պիտի մնայ, քանի երկրի դռները փակ կը մնան իր զաւակներուն առջեւ։

Հայ դատի առաջնորդներէն եղաւ Չերազ եւ հայ ժողովուրդի ազատագրութեան ջերմ հաւատացող մը։

Յարգա՜նք իր յիշատակին։

ԱՊՐԻԼ 24Ի ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՄԵԾ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

2500է ԱՒԵԼԻ ԲԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԵՑԱՒ ՀԱՆԴԻՍԻՆ

Ապրիլեան նահատակներու սգատօնին առթիւ անցեալ կիրակի օր, կէս օրէ առաջ ժամը 10,30ին, Պէյրութի միակ եւ մեծ ամփիթատրոնի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ սգահանդէս մը՝ կազմակերպուած Զաւարեան Ուս. Միութեան կողմէ։

Սփիւռքի հայութեան համար աննախընթաց երեւոյթ մըն էր այս։ Ժամանակէն շատ առաջ թատրոնի մուտքն ու սրահները լեցուած էին ծովածաւալ երկսեռ բազմութեամբ մը։ Օտարներ, զարմացած դէպի թատրոն խուժող ժողովուրդի բազմութենէն եւ կարգապահութենէն, հետաքրքրութեամբ կը հարցնէին թէ՝ ինչ է պատահած։ Հակառակ մեր ջանքերուն, կարելի չեղաւ ստուգել ներկաներուն թիւը. սակայն մեր նշանակած մասնաւոր կտրոններէն աւելի 2000 հոգի համրելէն վերջ չեն կրցած լրացնել իրենց համրանքը՝ անընդհատ գալող խուժող բազմութեան պատճառաւ։ Սակայն կասկած չի կայ որ սրահին մէջ ներկայ գտնուողներուն թիւը մօտ 2500ի կը հասնէր, բացի այն բազմութիւններէն, որոնք տեղի չի գտնուելուն պատճառաւ ստիպուած ետ դարձած են մուտքի դռնէն։

Ներկայ հանդիսականներուն մէջ կը գտնուէին նաեւ տեղական զանազան թերթերու խմբագիրներ եւ թղթակիցներ, զինուորականներ, պաշտօնեաներ եւ տեղացի երեւելիներ։ Դժբախտաբար մեր կրօնաւորներուն բացակայութիւնը զգալի էր, ինչ որ մեզմէ աւելի օտար խմբագիրներու ուշադրութիւնը հրաւիրած եւ զարմանք պատճառած է։

Նախապէս եղած յայտարարութեան համաձայն հանդէսը սկսաւ ժամը ճիշդ 10,30ին՝ ֆրանսական զինուորական նուագախումբի՝ Ֆրանսական եւ Լիբանանեան քայլերգով, որ, յոտնկայս ունկնդրուեցաւ ներկաներուն կողմէ եւ որմէ վերջ Միութեան կողմէ Պ. Ն. Բիւփէյեան, հանդէսի նախագահութիւնը յանձնեց Պ. Վահան Փափազեանի (Կոմս) որ իր կարճ ու կուռ բացման խօսքով ներկաները շատ մօտիկ ապրեցուց մեր նահատակներուն.

«14 տարի առաջ Ապրիլ 24ի առաւօտը Թիւրք վայրագ կառավարութիւնը յանկարծակի բերելով, Պոլսոյ մէջ ձերբակալեց մեր ամբողջ երիտասարդութիւնն ու մտաւորականութիւնը եւ սկսաւ ընդհ. ջարդը։ Եւ քանի որ հայ ժողովուրդը իր հողին ու արօրին կապուած, հարստութիւն չունած եւ իրենցմէ բարձր քաղաքակրթութեան մը տիրացած էր, ոչխարի կառաւաններու պէս բոլորն ալ քշուեցան դէպի անապատները, ուր կ՚սպասէին արիւնածարաւ դահիճները։ Կորան այնտեղ մեր սիրելի նահատակները՝ գեղեցիկ կոյսեր, նորածին մանուկներ, նորահաս պատանիներ, ամէնքը մեր կենսունակ ու ապագայի երիտասարդութիւնը։

«Ի միջի մեր ազգային պատմութեան լուծեց Թիւրքիան քաղաքակիրթ ժողովուրդի մը դարաւոր պայքարն ու գոյութիւնը, որ բաւական էր ուրիշ քաղաքակրթութեան մը Ասիոյ մէկ անկիւնին մէջ եւ ջահակիր դարձած։ Եւ այդ ձգտումը, դէպի լոյսին ու քաղաքակրթութեան ձգտելու տենչը, բնական ձիրք մըն է որ արմատացած է մեր ժողովուրդի հոգւոյն մէջ։

«Բայց այդ բոլոր նախճիրներն ու ջարդերը չի կրցան մեռցնել հայ ժողովուրդը։ Շապին Գարահիսար, երկու ամիս հերոսաբար կռուեցաւ անթիւ եւ անհամար թշնամի ուժերու դէմ, Սասուն չյանձնուեցաւ խորտակիչ բարբարոսութեան, եւ վերջապէս Սուէտիան կռուեցաւ թրքական զինուորներու դէմ եւ ազատուեցաւ։ Այս հերոսական դրուագները երբեք չի պիտի ջնջուին պատմութեան էջերէն, ինչպէս Վարդանի անունը անջնջելի մնացած է մեր պատմութեան մէջ եւ պիտի մնայ յաւիտեան։ Մեր վերջին պատմութիւնն ալ արձանագրած է բազմաթիւ սրբերու անուններ, որոնք իրենց կեանքերը զոհեցին ժողովուրդին համար եւ որոնց յիշատակը, որ կը տօնենք այսօր, պիտի ծառայէ իբրեւ ուղեցոյց մեր գալիք սերունդներուն համար։

«Դժբախտաբար մենք չունինք անծանօթ գերեզմանը, բայց մենք կազմած ենք խորհրդանշան մը, որ վաղը անպայման պիտի իրականանայ եւ մենք զայն դրած պիտի երթանք Ազատ եւ Անկախ Հայաստան»։

Օրիորդ Զեփիւռ Ասլէյի յուզիչ մեներգէն յետոյ զինուորական նուագախումբը նուագեց Շոփէնի մահերգը եւ ապա ընթացքին բացուեցաւ վարագոյրը՝ պարզելով խիստ տխուր տեսարան մը։ Մահարձան մը որ դրուած էր բեմի ճիշդ կեդրոնը, բազմաթիւ ծաղկեպսակներով պատուած էր եւ որուն երկու կողմերը հայ սպաներ ծունկի եկած եւ բարեւի կեցած էին։ Ներկաներէն շատեր չի կրցան զսպել իրենց յուզումները եւ հեկեկալով լացին։

Երկրորդ բանախօսն էր Լիբանանի Փոլէճին ընդհ. տեսուչ եւ «Շուշանիկ»ի հեղինակ ֆրանսացի Պ. Ռիբոյ որ մօտաւորապէս 20 վայրկեան խօսեցաւ, որուն բանախօսութիւնը պիտի հրատարակենք յաջորդիւ։

Պ. Տիրան Աճէմեան յաջող կերպով արտասանեց «Յարգանք Քեզ»ը եւ Պ. Իւֆէյեան ջութակով նուագեց «Լռեց Ամպերը»՝ յուզելով ներկաները, որմէ վերջ բեմ հրաւիրուեցաւ Տիկ. Էլլէն Բիւզանդ։

«Խոնարհեցուր գլուխդ կրծքիս եւ մտիկ ըրէ քու սրտիդ զարկերուն, եթէ կ՚ուզես լսել քու հայրենակիցներուն զարկերը, որովհետեւ դեռ շատ թարմ է անոնց յիշատակը եւ մենք լսում ենք անոնց ձայները։

«Գարուն է այսօր, ծիծեռնակները իրարմէ եկել են մեր հայրենիքէն, որոնք որոնել են անոնց ձայները մեր մանկիկների, որոնց են իրենց բոյները մեր երդիքների վրայ եւ հնչեցել են յաւերժ։ Գարուն է այսօր, բայց ինչո՞ւ կուլանք ինչո՞ւ կը սգանք, ո՞վ է նահատակ եւ ինչո՞ւ է այդ նահատակութիւնը, չէ որ բոլորս ալ մահկանացուներ ենք։ Նահատակ են անոնք, որոնք մի վեհ նպատակի համար պայքարեցան եւ ինկան այդ ճանապարհի վրայ։

«Անոնք նահատակուեցան, որովհետեւ մեր պապերէն սերմանուած երկրին ազատութեան ձգտեցան, որովհետեւ մենք յոյս էինք, շղթայուած խաւար եւ խաւարը չուզեց յոյս։ Ունէինք խոկումներ եւ անոնց յաջողութեան համար անհրաժեշտ էր պայքար։ Եւ այդ պայքարին համար է այսօրուան սգատօնը։

«Մարդիկ կան մեր մէջ որ կ՚ըսեն. «Ինչ ազատութեան խօսք կրնայ ըլլալ գաղութներու մէջ»։ Բայց իմ կարծիքով չկայ չէ այդ։ Հրեաները որ այնքան տարիներ

(Շար. կարդալ Բ. էջ Ա. սիւնակ)

Ազգերի Դաշնակցութիւնը եւ մեր պահանջները

Ազգային քաղաքական գաղափարները չեն իրագործւում կարճ ժամանակամիջոցում։ Երբեմն ազգերը սպասում են տասնեակ տարիներով տեսնել իրենց իղձերի իրագործումը։ Ցաւալի է տեսել, որ կան պատմութեան մէջ շրջաններ, երբ երկար դարեր ազգեր սպասում են իրենց ազատագրումը, ինչպէս ցոյց են տալիս Տաճկաստանի հետ երբեմն կապուած ազգեր, ինչպէս բուլղարներ, յոյներ, սերբեր, ալբանացիք, արաբներ։ Սրանց շարքում գտնւում է եւ հայ ժողովրդի ազատագրական շարժումը որ գոյութիւն ունի արդէն մի քանի տասնեակ տարիներէ ի վեր, եթէ չասենք երկու դար, եթէ սկսենք հաշուել Իսրայէլ Օրի օրերից։ Մեր ճանապարհը եղաւ շատ փշոտ եւ ծանր։ Դրա պատճառները շատ են. — մեր աշխարհագրական դրութիւնը, հարեւանների թշնամութիւնը, ազգի քանակի փոքրութիւնը, մեծ պետութիւնների խարդախ վերաբերմունքը, Տաճկաստանի ուժը եւայլն։ Բայց այդ բոլորը չի յուսահատեցնում մեզ այսօր էլ փնտռել նոր ճանապարհներ մեր դատը պաշտպանելու։

Այսօր ես պիտի խօսեմ Ազգերի Դաշնակցութեան վրայ՝ իբրեւ մեր հարցի մէկ ազդակին։

Ի՞նչ ենք սպասում մենք Ազգերի Դաշնակցութիւնից ներկայ պայմաններում, Երեք բան։ Առաջինը՝ մեր գաղթականների նիւթական եւ իրաւական դրութիւնը ապահովել, քանի որ մեր դատի համար հարկաւոր է պահել մեր ժողովրդի համրանքը։ Մեր ժողովուրդը չպառակտել, քանի որ ջարդերից յետոյ մենք ոչ աւելի քան երեք միլիոն մարդ ունենք, որից միմիայն 800,000ը ապրում է Հայաստանում։ Եւ այս աշխատանքը այսօր կատարւում է Ազգերի Դաշնակցութեան մէջ։

Երկրորդ գործ.— Տաճկաստանի Ազգերի Դաշնակցութեան մէջ մտնելու պարագան. եթէ նա կը մտնի եւ նրան կ՚ընդունեն, անհնարին կը լինի պահանջել որ նրա ընդունելութեան պայմաններից մէկը լինի հայկական պահանջների բաւարարութիւնը։ Դրա համար մենք անպայման առաջին ջանք ու եռանդ պիտի գործադրենք։ Դրա մասին ոչ միայն Հ. Հ. Պատուիրակութիւնը պիտի մտածէ, այլ բոլոր շրջանները եւ կուսակցութիւնները առանց խտրութեան։

Երրորդ գործ.— Միշտ եւ անդադար յիշեցնել Ազգերի Դաշնակցութեան, որ նա չորս անգամ բանաձեւեր է հանել յօգուտ հայկական հարցի եւ այդ բանաձեւերի տակ 50 պետութիւնների ստորագրութիւն կայ։

Ահա այս երեք գործերի համար է որ մենք պիտի աշխատենք Ազգերի Դաշնակցութեան մէջ։ Ոմանք ասում են որ Ազգերի Դաշնակցութիւնը թոյլ մարմին է, ուժեղ ազդակ չէ միջազգային ասպարէզում։ Բայց մենք պիտի օգտագործենք բոլոր ազդակները, թոյլ՞ թէ ուժեղ։ Ոչ մէկը չպիտի փախցնենք։

ԱՒ. ԽԱՏԻՍԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՏՊԱՐԱՆԸ

ՄԵՐ ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆԸ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՕՐՕԶՏԻ ՊԱԲԻՆ ԵՏԵՒԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ «ՄԱԹՊԱԱ ԷԼ ՎԱԹԱՆԻԷ» ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ։

գրուած Անային Եգիպտոսի մէջ, հաւատացին որ մի օր պիտի վերադառնան իրենց հայրենիքը. և վերջապէս ծնաւ Մովսէսը, և գոհերով յաջողեցաւ անցնիլ Կարմիր ծովը։ Այո՛, մենք շատ ենք ցաւած և շատ տանջուած, բայց այդ չի նշանակեր որ յուսահատ ենք. ու՛ր որ ալ երթանք և ուր որ ալ գտնուինք, պէտք չէ մոռնանք որ մեր Քանանը ունինք։ Ինչ իշխանութիւն որ ըլլայ հոն և ժողովուրդը ինչ ձև ալ ընտրէ, մենք չի պիտի մոռնանք որ մենք հրեայ ժողովուրդ մըն ենք և անպայման նոր Մովսէս մը պիտի ծնի և մեզ պիտի տանի Մասիս Ազատ Հայաստան»։

Օր. Նէլլի Ապէլ արտասանեց Սիամանթօյի «Խնդումահար» և Տիկ. Գրիգորեան մեներգեց, հանդէսին յաջողութիւնը աւելի ազդեցիկ դարձնելով։

Վերջին բանախօսն էր Պ. Արշակ Ցամհանճեան։

«Պատմութեան մէջ նմանը չի տեսնուած ոճիրի մը արդիւնքն է այսօրուան սգատօնը։ Պատմութենէն կը տեղեկանանք որ ազգերը յաճախ ազգերու դէմ, բանակներ բանակներու դէմ բախած և իրար կոտորած են, բայց երբեք չէ պատահած որ կառավարութիւն մը այնքան ամբողջօրէն կոտորէ ազնիւ ժողովուրդ մը, կիներ ու երեխաներ մորթոտէ։ Եւ ոչ միայն գոհացան սպաննելով, այլ ազգերու դաշնակցութեան մէկ պաշտօնական տեղեկագրութեան համաձայն 30000 մանուկներ և կիներ գողացան իրենց հարեմներուն մէջ. կ'երևի բարբարոս ժողովուրդը իր արեան մէջ սրսկելով մեր արիւնը քաղաքակիրթ և ընդունակ պիտի դառնար։

«Մենք դարաւոր դատ ունինք այդ վայրագ մոնկոլ ժողովուրդի հետ, որ իր Ճէնկիզներով և Լէնկթիմուրներով ասպատակեց և կոտորեց մեր փարթամ երկիրն ու ժողովուրդը։ Վերջապէս եկաւ Մեծ Համաշխարհային պատերազմը, թրքական ժողովուրդներու թշնամին Սուլթան Համիտ և Երիտթուրքերը Թալաաթ, Էնվէր և Ճեմալի երաշխաւորութեամբ, որոնք արեան ծով դարձուցին մեր ամբողջ հայրենիքը։ Անոնք արիւն և կոտորած սփռեցին նաև մեր այսօրուան հիւրընկալող երկրին մէջ և կախաղան բարձրացուցին անոնց երևելիները։

«Բայց մեր ժողովուրդի համակուռ ազդումներն ու երկար տառապանքները սահմանեցին պատմութեան ձգտումը մեր մէջ և ծայր տուաւ յեղափոխական շարժում։ Մենք կ'ուզենք պետականօրէն ազատ ապրիլ, մեր ժողովուրդ վերադառնայ իր երկիրը. մենք այսօր ունինք կենդանի Հայաստան։ Համար այս ժողովուրդը. թող այդ գործը այս պայքարին մեր ամենուն և մասնաւորապէս երիտասարդութեան սրտին մէջ։ Մենք առանց կուսակցական և դաւանանքի խտրութեան յարգանք ունինք մեր նահատակներու յիշատակին. անոնք ստեղծեցին Հանրապետութիւնը, եթէ այսօր չկայ այդ, նորէն կ'ստեղծուի, եթէ անոր սահմանները, այժմ նեղ են, կրնան ընդարձակուիլ»։

Հանդէսի ղեկավար Պ. Ն. Բիփիլեան սահուն Ֆրանսերէնով մը յանուն որբերու միութեան շնորհակալութիւն յայտնեց Պ. Բրդուրին, Նաւապետութեան հրամանատարին, թերթերու խմբագիրներուն, և մեր Ֆրանսայի և Լիբանանի բոլոր բարեկամներուն, որոնք իրենց ներկայութեամբ պատուեցին յիշատակը մեր մեծ նահատակներուն։

Հանդէսը փակուեցաւ «Մեր Հայրենիք»ով, որ երգուեցաւ յոտնկայս բոլոր ներկաներու կողմէ։

ՂԱԶԻՐԸ ԵՒ ԻՐ ՀԱՅ ԽԼԵԱԿՆԵՐԸ

(Շար. «Ազդակ»ի նախորդ թիւէն եւ վերջ)

ՏՕԹԹ. ԼԷՓՍԻՈՒՍԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸ.— Ղազիրի ամենամեծ և ամենէն օգտաւէտ շէնքն է այս, ուր կ'ապրին 103 երկսեռ աշակերտներ, 70 մանչ և 33 աղջիկ։ Տղաները 6—13 տարեկան, աղջիկները ալ 6—20 տարեկան։

Տնօրէնուհին, Օր. Մարի Բինցլէր, Տօքթ. Բինցլէրին աղջիկը, ազնիւ ու բարեկիրթ կին մը կը պտըտցնէ զմեզ, ու սահուն հայերէնով մը բացատրութիւններ կուտայ։ — «Հիւանդանոցէն սկսինք կ'ըսէ ան, սա մեր հիւանդանոցն է. ունինք երեք փոքրիկներ հիւանդ, (երեքն ալ իրենց անկողնոյ մէջ նստած կը խաղային,) և մէկ հատ ալ 15—16 տարու աղջիկ մը, որ երկար ատենէ ի վեր կը տառապի անարիւնութենէ, (օրիորդը գիտէր գուրգուրալ հիւանդներուն վրայ»)։ Ցետոյ ան ցոյց տուաւ մեզի իր խոհանոցը, ճաշարանը, մանկապարտէզը և միւս չորս դասարանները խոշոր սրահի մը մէջ, և իւրաքանչիւր դասարանը խոշոր սեղանի մը շուրջը բոլորած, որոնց առջև երկու հայ օրիորդներ և պարոն մը անոնց գրել-կարդալ կը սորվեցնեն։

Տէր հայր մըն ալ ունին որ եկեղեցական երգեր կը սորվեցնէ անոնց։

Վարժարանը ունի երկու հիւանդապահ, մայրիկ մը և տասը աշխատաւորներ, ընդամէնը 120 հոգի։

Օր. Բինցլէր մեծ յոյսեր կը սնուցանէ իր որբանոցի մասին. ան զգած է այժմու վիճակէն, կը փնտռէ յարմար վայր մը, հոն հիմնելու գիւղատնտեսական որբանոց մը, որպէսզի իր ամէն մէկ փոքրիկը իր անկիւնը ունենայ և հողը մշակել սորվի։ Գեղեցիկ բաղձանք։

Այս որբանոցը որ յայտնի հայասէր Տօքթ. Լէփսիուսի անունը կը կրէ, կը մատակարարուի հայասէր Գերմաններու Կոմիտէի մը կողմէ։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑԸ.— Զուիցերիացի հայասէր բարեկամներու Կոմիտէն է որ օգնութեան հասեր է հայ կոյր որբերուն, և անոնց համար ապաստանարան-որբանոց մը հաստատեր է Լիբանանի այս հաճելի գիւղին մէջ։ Մարդկայնօրէն ամենամեծ բարութիւնն է այս, որ կը կապէ մարդը Աստծուն։

Հարիւր ութը (108) երկսեռ կոյր որբեր կը խնամուին այս հաստատութեանս մէջ, հետևեալ բաժանումներով.—

13 տղայ 16 աղջիկ վարժարանին մէջ գրել կարդալ կը սորվին մինչև կէսօր, և կէսօրէ վերջ արհեստ։

31 տղայ 10 աղջիկ արհեստ կը սորվին։

18 տղայ 7 աղջիկ արհեստաւոր գործաւորներ են ու դրամով կ'աշխատին։

2 տղայ 8 աղջիկ կ'աշխատին դպրոցի հաշւոյն։ Իրենց բոլոր ծախքերը կը հոգայ դպրոցը և ամիսը մէկ մէկ ոսկի ալ դրամ կուտայ իրենց։

Ասոնցմէ 52 տղայ և 51 աղջիկ կ'ապրին որբանոցէն ներս, իսկ 3 տղայ և 2 աղջիկ որբանոցէն դուրս։

Որբերը սորված են գրել ու կարդալ. մեքենայով վարպետ պրոգներ կան արդէն. սորված են շինել զանազան տեսակ խոզանակներ, հիւսել կապերտներ, կողովներ զանազան զամբիւղներ, աթոռներ, թիկնաթոռներ և նստարաններ, ու անոնց գործերուն մէջ երբեմն զարմանալի նրբութեան հասնող գործերը շատ են։ Աղջիկներէն շատերը ձեռագործ, ոմանք մեքենայով կարել սորված են, շատերը կը գզեն, լաւ հիւսողներ կան, և ոմանք շատ վարպետ կերպով ճախարակ կը բանեցնեն։

Ունին նաև իրենց նուագախումբը, որ կը վարէ Պրն. Սեդրակ Զուլէն։

Տէր Աստուծմէ զանոնք այսպէս չէր սահմանած. անոնք ունէին պայծառ ու լուսաւոր աչքեր, ունէին նաև իրենց շէն ու պայծառ օճախները, և հայրենական տները։ Բարբարոս թուրքերը զանոնք բռնադուրկ ըրին ու խլեցին անոնց աչքերուն լոյսը։ Եւ այժմ, շնորհիւ Զուիցերիացի մեր հայասէր բարեկամներուն և իրենց սիրելի ու անձնուէր և բարի տնօրէնը Պարոն Թէոտոր Վիզըրին և իրենց ընտիր վարպետ Պարոն Մայըրին, լոյսը անոնց մատներէն կը հոսի... Եւ անոնք իրենց մատներով նորէն հազար անգամ աւելի լաւ կը զգան, կը տեսնեն, ու կը գործեն, քան զիրենք այդ վիճակին հասցնող ոճրագործ ու վայրենի թուրքերը։

«Այս առթիւ չեմ կրնար գոցել երախտագիտութեան պարտքը որ կը բարձրանայ իմ սրտէս յանուն մեր սիրելի և յաւէտ զրկուած կոյր եղբայրներուն և քոյրերուն, դէպի մեր Զուիցերիացի ազնիւ բարեկամները։ Եւ եթէ ճիշդ է հանդերձեալ կեանքի գոյութիւնը, ի բոլոր սրտէ կը մաղթեմ որ իրենք իրենց այս կոյր զաւակներուն հետ անոր բաժնեկիցները ըլլան...։

Կը թողում Կոյրերու Որբանոցը, ինծի հետ տանելով երեք հատ այրող ու հատ մըն ալ յուզող յիշատակներ.

Ա. Որբանոցի արհեստանոցի մէկ մութ անկիւնը կծկուող և իր զամբիւղը հիւսող Մեսրոպին աղաղակը. «Պարո՛ն, բարև տարէք մեզմէ հայերուն... Այդ անհանօրէն լքուած տղուն, այդ խաւարեալ աչքերէն ներս իր սրտին ձայնը, այդ անմահ լոյսը, մինչ կը զանգակէ իմ հոգիէս ներս...

Բ. Քղեցի Նահապետ Սարգսեանի յաւիտենական բաժինն է. «Այս մեր դժբաղդ Նահապետն է» կ'ըսէ ու զիս կը կեցնէ անոր քով, Պրն. Վիզըր. «Մէկ աչքը կորսուած է այս տղուն, աչքերը կոյր են, լաւ կ'աշխատէր. բայց ժամանակէ մը ի վեր ականջներն ալ չեն լսեր. չենք գիտեր ինչ եղաւ. մինչ կը լսէ. ու ոչ ոք կրնայ իրեն մօտենալ. երբեմն սարսափելի կը բարկանայ. կը յայտնէ ինծի ամենայն հեզութեամբ կոյրերու տնօրէն Հայրիկը։

Դասարանի մը դրան ետին, իր խեղճուկ անկողնին մէջ, իր աչքերն ու ականջները յաւիտենապէս աշխարհին, անոր լոյսին ու ձայնին գոցող այս տղու հոգին ընաւ զիս մինակ չի թողուր։ Ի՛նչ աշխարհ է, Աստուա՛ծ, որ կը փառի իր հոգիէն ներս. Տէ՛ր, օգնէ իրեն և մինակ մի՛ թողուր զինք։

Գ. Օրիորդ Մարիին Հայերէնի դասն է։ Ան իր փոքրիկներուն հետ իրենց մատներով, իրենց մշտական խաւարին մէջ միևնոյն դասը կը կարդան ու կը սերտեն, ինչ որ կը սորվի բախտաւոր հայ ժողովուրդը իր լուսաւոր աչքերով...

«Վարդանանց Պատերազմը, այսպէս կը թելադրէ իր մատներով Օր. Մարին, ու կը գրեն իրենց մատներու լոյսով իր փոքրիկները, Մաս՝ առաջին. Ամէն տարի Փետրվար ամիսին մէջ կը տօնենք մեծ դէպքի մը յիշատակը։ Այդ դէպքն է Վարդանանց պատերազմը»։

Վարդանանց պատերազմը և անոնց ուխտը որ ամբողջ հայ ժողովուրդի դասն է, հայրենի դասն է նաև մեր կոյր և որբ քոյրիկներուն ու եղբայրներուն։

Եւ Դ. յիշատակը Կոյրերու Որբանոցի մարդասէր տնօրէնին փաթթուածն է դէպի իր որբուկները. ի՛նչ հայրութիւն, և ինչպիսի՛ բարութիւն, երբ ան կը մօտենար ու քնքշօրէն կը շոյէր անոնց ձեռքերը, ու անոնք ամէնքը մէկ. «ողջ՛ մնաք հայրի՛կ, լաւ ենք» կը պատասխանէին...

Արդիւնքները միայն գիտեն կայ գալ այս անձնուիրութիւնն ու բարութիւնը և հոգեկան հաղորդակցութիւնը։

Ահա՛, Ղազիրը և իր հայ խլեակները.

Ինքնապահ-գործագործ աղջիկներու տունը.

Տօքթ. Լէփսիուսի Որբանոցը, և Կոյրերու Որբանոց-ապաստանարանը։

Երեք տարբեր անուններ, որ, սակայն իրենց ներքև կը պահեն միևնոյն էութիւնը, հայ ժողովուրդի Նոր Սերունդը, Հայ ժողովուրդի սրտի այն մեծ երակը, ուրկէ՝ օր օրին կը հոսի կարմիր արիւնը, կը հոսի մեր կարմիր արիւնը, և տակաւ տակաւ կը տժգունի, կը նուաղի, կը խամրի՝ ապրելու առողջութիւնը ունեցող հայ ցեղը։

Իսկ ինչ կը վերաբերի որբանոցներու շէնքերու անյարմարութեան կամ յարմարութեան և անոնց մաքրութեան, այդ մասին խօսք կարելի չէ ընել վասնզի եղածները Ղազիրի լաւագոյն շէնքերն են, ու անոնց աւելի յարմարագոյնները չկան հոն։

Փոթորկի բռնուած և խարակներու վրայ փշրուած վաղնջական նաւու մը պէս է հայ ժողովուրդը. իր խլեակները կը ծփան կեանքի ծովու ալիքներուն վրայ։ Այդ խլեակներէն մէկն է միայն որ կառչած է Լիբանանի զառիթափին ի վեր Ղազիրի ժայռերուն, և ան պէտքն ունի հայկական գուրգուրանքի և սիրոյ։ Ազգային գուրգուրանքի նշոյլ մ'իսկ մեծ մխիթարութիւն է անոնց համար, ու պէտք է որ մեր աչքերն ու ակնարկները ուղղուին դէպի Ղազիրի մեր որբերը։

ՍԱՐՀԱՏ

ԴԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

«ՔՕԹԻՏԻԷՆ» ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶԻ ՄԱՍԻՆ

Ֆրանսայի արևմտականներու օրկան «Քօթիտիէն» թերթը Մինաս Չերազի մահուան առթիւ, հանգուցեալին կը նուիրէ կենսագրական գնահատական տողեր. իր 12 ապրիլ թիւին մէջ, «Հայկական մեծ ողբերգութեան մեծ դերակատարներէն մէկն էր ան», կ'ըսէ «Քօթիտիէն», որ երկար տարիներ սերտ յարաբերութիւն մշակեց նշանաւոր Եւրոպացիներու հետ զորս կը ջանար շահագրգռել հայկական հարցով: Ան սրտի մորմոքումով դիտեց յաջորդական ձախողութիւնները, հայ ազգին դարաւոր երազին շքացումը և մեռաւ խոր յուսահատութեան մէջ, շրջապատուած զուրգուրանքով իր հարիւր հազարաւոր հայրենակիցներուն, որոնք Թրքական սուրէն ազատած, այժմ ցրուած են աշխարհի բոլոր անկիւնները։

«ՍՕՆ ՍԱԱԹ» Մ. ՉԵՐԱԶԻ ՄԱՍԻՆ

Սօն Սաաթ կը գրէ.

«Հայ հարուստներէն Մինաս Չերազ, որ բազմաթիւ գրգռութիւններու գլխաւորն էր, մեռած է Մարսիլիա մէջ»։

ԼՃԱՑԱԾ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ

Բրայիլայի հայ գաղութի Ազգ. կեանքի մասին քանիցս գրուած է, դժբախտաբար մինչ անգամ. գաղութ մը որ զուրկ է ազգային եռանդութենէ, ձեռներէցութենէ, ընդվզեցուցիչ ըլլալու աստիճան։

Այս քաղաքին մէջ կան Հունգար, Գերման, Հրեայ փոքրամասնութիւններ, որոնք մինչ ալ գիտցած են արժեցնել իրենց ազգային ինքնայատուկ նկարագիրը։

Մեր գաղութը դժբախտաբար, հակառակ այս քաղաքին մէջ ունեցած իր կէս դարու պատմութեան, զուրկ է այս ազգային շնորհէն։

Փորձեր կատարուեր են ազգային մարմին կազմելու, միութիւն ստեղծելու, նոյն իսկ մանկապարտէզ մը հիմնելու, բայց բոլորն ալ վիժեր են. կայ միայն «Թաղականութիւն» մը.— եթէ կարելի է այս բառով յատկորոշել այս մարմինը, փաստի իրականին մէջ անունը կայ բայց ինքը գոյութիւն չունի — մարմին մը որ բնութեան օրէնքներուն հպատակելով ձմեռուան գալուն կը քնանայ, ամառն ալ աւելին։

ՀԱՅՈՒՀԻ ՄԸ ԽԵՂԴԱԾ ԵՆ

Սելանիկի Յունարէն թերթերու համաձայն, անծանօթ մը Տիմոթիքայի մէջ, մտած է այրի Թայրիէ Եւսուֆի տան պատուհանէն ներս խեղդած հոն բնակող հայուհի մը, Լուսի Թադուրեան։

Անծանօթը փորձած է խեղդել նաև այրի կին մը, որ մարած է, մեռածի տպաւորութիւնը ձգելով ոճրագործին վրայ։

Իր այս ոճիրը գլուխ հանելէ վերջ, անծանօթը գողցած է 5,000 տրախմիի գումար մը և գրպանի երկու ժամացոյցներ և անյայտացած։

Ոստիկանութիւնը սկսած է անմիջական խուզարկութեան և կ'ըսուի թէ ոճրագործին հետքին վրայ կը գտնուի արդէն։

ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ ՊԱՏՈՒՈՅ ՑՈՒՑԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Նիւ Եորքի Համալսարանին Առևտուրի տնտեսակալութեան և ելևմուտքի (Ֆինանս) դպրոցին վեցամսեայ պատուոյ ցուցակը յայտարարած է նոյն համալսարանի ուսմանց բաժնի Յանձնաժողովի նախագահ Փրոֆ. Ճերրոլ Ի. Սը Պոյարի կողմէ։

Վեց ուսանողներ առաջին (Ա) աստիճան ստացած են։ Երկրորդ աստիճան (Բ) ստացողներու մէջ կը կարդանք անունը երկու հայերու.

Պօսեան Լուիս (հայ)

Տերունեան Աւետիս։

Պատուոյ ցուցակին վրայ գտնուած ուսանողներուն ամբողջական թիւն է 117։

ԺԻՆԳ ՀԱՅԵՐ ՋՈՀ

Մարսիլիայէն կը հաղորդեն թէ Ապրիլ 15ի կէսօրին փլուզում մը տեղի ունեցաւ Հարտանի ածխահանքերուն մէջ, ուր հինգ բանուորներ կ'աշխատէին։ Երեքը թաղուեցան փլատակներուն տակ։ Չորրորդը, ծանրապէս վիրաւորուած Մարսիլիա փոխադրուեցաւ, իսկ հինգերորդը ազատեցաւ։

Հինգն ալ հայեր էին, մէկը՝ Ն. Ռուսեան, միւսը՝ Բարօ Շէյպէրի (Կարապետ Շէրպէթեան)։

Մնացեալ երեքին անունները չէ ճշդուած չեն տակաւին։

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՀԱՅ ՄԸ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Պոլսոյ սնանկադատ Ատեանը Ապրիլ 11ին սկսած է դատել հայ մը, Եազմաճը Պ. Արտաշ, որ կ'ամբաստանուի թէ Պայրամի օրը այրել տուած է իր խանութը, զանձելու համար 9,000 ոսկիի ապահովագինը։

Ընդհ. դատախազին հարցումներուն պատասխանելով, ըսաւ թէ ինք լաւ չունէր խանութին այրելէն 1927ին ալ գործերը ձախող ընթացան և 8,000 ոսկի պարտքի տակ ինկայ, Սակայն սնանկութիւն չէր։ Յաջորդ տարին գործերը նպաստաւոր ընթացք առին և կրցայ ամբողջովին վճարել պարտքերս։

Լսուեցան 13 վկաներ.— հայ, թուրք և հրեայ, որոնք բոլորն ալ ի նպաստ Պ. Արտաշի վկայեցին։

Որոշուեցաւ ուրիշ վկաներ ալ լսել։

ԱՒԵՐԱԿ ԻԶՄԻՐԸ

Լոնտոնի Թայմզի թղթակիցը որ վերջերս այցելած է Իզմիր, հետևեալը կը գրէ իր թերթին մէջ.—

«Իզմիր դեռ կը թուի՝ բոլորովին ճնշող աւերութիւն մը։ 1922ի հրդեհը աւերեց՝ քաղաքին ամենաբանուկ մասը, և հիմայ կը մնայ միմիայն Բասմաէկրանի դաշտավայրին վրայ տարածուող թրքական թաղը։ Երբեմնի կենսալից քարափները այժմ գրեթէ անապատացած են։ Ծովեզերքին վրայ՝ դեռ կանգուն մնացած սակաւաթիւ շէնքերը միայն կեղևներ են և քաղաքին ամբողջ երևոյթը ինծի կը յիշեցնէ Մեսինա քաղաքը 1910ի աւերիչ երկրաշարժէն յետոյ։ Իզմիր վերջերս կրեց նաև երկրաշարժի աղէտը։ Անցեալ Ապրիլի աւերումին յաջորդած են ցնցումներ և նոր փլուզումներ, այնպէս որ հիմայ ամբողջ քաղաքին մէջ կանգուն մնացած են միայն երկու գործարաններու ծխնելոյզները։

«Փոքրիկ ջանքեր կ'ըլլան քաղաքը վերաշինելու նոր յատակագծով, բայց դրամի և վստահութեան պակաս կը խափանէ գործը, ինչպէս որ առևտուրն ալ դադրած է վստահութեան պակասի ինչպէս նաև ուրիշ պատճառներով»։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Պաշտօնեաներու ամսաթոշակի նոր օրէնքին համաձայն, հրաժարած կը նկատուին Թուրքիոյ այն բոլոր պաշտօնեաները, որ Գործավարներու Խորհուրդին կողմէ արևելեան նահանգներուն մէջ պաշտօնի կը կոչուին, բայց հինգ օրուան ընթացքին իրենց պաշտօնատեղին չեն մեկնիր։

Պաշտօնեաներուն աստիճանի բարձրացումները կատարելու պարագային նկատի պիտի առնուի թէ անոնք պաշտօնավարած են արևելեան նահանգներուն մէջ։ Պաշտօնի բարձրացումներու համար ալ պայման դրուած է պարտաւորիչ կերպով պաշտօնավարել արևելեան նահանգներուն մէջ։

14 ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Պոլսոյ ոստիկանութիւնը երկար հետապնդումներէ վերջ երևան հանած է համայնավարներու խումբ մը. 14 հոգի ձերբակալուած են, որոնցմէ ոմանք պիտի ղրկուին Իզմիր դատուելու համար, հասկցուած ըլլալով որ անոնք կապ ունին հոն ձերբակալուած պոլշևիկներուն հետ։

ԱԶԴ

Չափահաս որբերու միութեան ընթերցատունը բաց է ամէն երեկոյ ժամը 6—9 իսկ կիրակի օրերը 8—12։

Ընթերցատունը ունի նաև իր գրադարանը, որմէ կարող է օգտուիլ իւրաքանչիւր հայ։

Ընթերցատունը կը գտնուի Բարձր Գոմիսէրութեան վարչատան ճամբուն ճիշդ դիմաց։

Վարչութիւն

ՔԱՂԱՔ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐԸ ԱՀ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԻ ՄԷՋ

Տիարպէքիրի հայ կաթոլիկ առաջնորդ Յովսէփ վարդապետի սպաննութենէն վերջ, կառավարութիւնը երեսունի մօտ կրօնականներ և քրիստոնեայ երեւելիներ բանտարկած է և ոճիրը անոնց կողմէ գործադրուած ըլլալու ամբաստանութեամբ դատարան յանձնած է զանոնք։ Տիարպէքիրի ողջ քրիստոնեայ ժողովուրդը կը գտնուի ահ ու սարսափի մէջ։

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Ժընեւ.— Զինաթափութեան նախապատրաստական յանձնաժողովը օդային ուժականութիւնը քննելու մասին եղած գերմանական առաջարկը 5ի դէմ 23 ձայնով մերժելով, մայր հայրենիքի և գաղութներու օդանաւորդութեան մէջ զանազանութիւն մը գնելու համար կառավարութիւնները ազատ ձգելու Ֆրանսական առաջարկը քուէարկութեան ենթարկեց։ Անգլիական և Ճափոնական ներկայացուցիչները ուժ տուին այս առաջարկին, բայց Իտալական, Սովիէթական, Չինական և Թրքական ներկայացուցիչները վերապահութիւններ ըրին այդ մասին։

Իտալական պատուիրակը ըսաւ թէ յաւելուածական ծանօթագիր մը պիտի ներկայացնէ, նկատի առնելով գաղթավայրերու օդային ուժերու կրճատումը։

Ասոր վրայ Ֆրանսական պատուիրակը առաջարկեց որ քուէարկութիւնը կատարուի Իտալական ուղղութեան յայտնի ըլլալէն ետքը։

ՄԱՐԱՋԱԽՏ ՖՕՇԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Բարիզ.— Ֆրանսական կաճառը իր հովանաւորութեան տակ առաւ այն ծրագիրը, որ կը վերաբերի Շանթիլիի մէջ Մարաջախտ Ֆօշի յիշատակին յիշատակարան մը կառուցման։

ՍԱՀՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Բարիզ.— Ֆրանսական զինարաններէն ելած նոր տիպի քաղաքային և զինուորական սաւառնակներու պաշտօնական ներկայացումը տեղի ունեցաւ, ի ներկայութեան օդային նախարար Պ. Էյնաք, երէկ Վիլաքուպլէյի, և Լը Պուրժէի մէջ։

Այս ներկայացումներու հանդիսատես եղան հարաւային Ամերիկայի հանրապետութիւններու ներկայացուցիչները։

Սաւառնակներէն կատարուած ցոյցի թռիչքները փայլուն յաջողութիւն ունեցան։

ՆԱՏԻՐ ԽԱՆ ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՅ

Աֆղանիստան.— Նատիր խան Քապուլի հարաւային կողմը 80 քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ կը գտնուի։ Ամանուլլահ կը ջանայ անկէ առաջ մայրաքաղաք հասնիլ, բայց Պաչէ Սաքօ անծանօթ աղբիւրներէ դրամ ստացած ըլլալով՝ յաջողեցաւ իր զինուորները հանդարտեցնել և իր ճակատը Քապուլէն ճաճալակ և Ղազնի կ'երկարէ։

ՄԱՐԱՋԱԽՏ ՊԷԹԷՆ ՖՕՇԻ ՏԵՂ

Բարիզ.— Մարաջախտ Ֆօշի տեղ, Մարաջախտ Պէթէնի ֆրանսական ակադեմիայի անդամ ընտրուիլը հաւանական է։

ՖՐԱՆՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բարիզ.— Պ. Պ. Պրիան և Հէօշ սահմանային վաճառականութիւնը կարգադրող համաձայնութիւն մը ստորագրեցին։

ՄԵԾ ԴՈՒՔՍ ՄԻՔԱՅԷԼ ՄԵՌԱԾ

Լոնտոն.— Ռուսիոյ մեծ դուքսը՝ Միքայէլ վախճանեցաւ։

ԿԵԱՆՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Էնկիւրի.— Նոր մաքսային օրէնքին մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ ներմուծուեցան։ Զեղչեր եղան ներածուած հասարակ օթօներուն, փոխադրական կենդանեաց, մեքենաներու և շոգենաւերու մաքսերուն վրայ։ Նոր նաւերէն նուազ մաքս պիտի գանձուի քան գործածուած նաւերէն, իսկ այն նաւերը որոնց տարիքը անյայտ է և կամ 20 տարի աւելի հնութիւն ունին՝ 100 առ հարիւր մաքս պիտի տան։

Պոլիս.— Ոստիկանութիւնը իր խուզարկութեանց պահուն գտաւ Պոլսոյ քոմիւնիստներու կեդրոնավայրը։ Շատ մը անձեր ձերբակալուեցան և թուղթեր ձեռք ձգուեցան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱԶԳԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Պերլին.— Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարար Թեվֆիք Րիւշտի պէյ, որ Պերլին կը գտնուի, ըսաւ թէ Թուրքիա պիտի ուզէ մասնակցիլ Ազգերու Դաշնակցութեան աշխատութիւններուն, պայմանաւ որ Խորհուրդին անդամները բացարձակապէս իրարու հաւասար իրաւասութիւններ ունենան։

ՌՈՒՍԻԱ ՍԱՀՄԱՆԱԿ ԿԸ ԳՆԷ

Լոնտոն.— Խորհրդարանի մէջ, արտաքին խորհրդական Պ. Լօքեր Լէմփսըն յայտարարեց թէ կառավարութիւնը տեղեկութիւն ունի որ սովիէթական կառավարութեան և անգլիական ընկերութեան մը միջեւ բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան, Ռուսիոյ հաշւոյն մեծ թիւով սաւառնակներ շինելու համար։

ԹՈՒՐՔԵՒՊԱՐՍԻԿ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզի Պոլսոյ թղթակիցը կը հաստատէ թէ Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջեւ կնքուած է համաձայնագիր մը, որով կը կարգադրուի սահմանագլուխի՝ առկախ վէճերը։

Պիտի կազմուի խառն յանձնախումբ մը, որու քննութեան պիտի յանձնուին երկու երկիրներու միջեւ ծագելիք բոլոր միջադէպերը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Անցած շաբաթ երեկոյ, Թաքսիմի մէջ տեղի ունեցաւ ի նպաստ ազգային վարժարաններու կազմակերպուած պարահանդէսը։

Սրահը լեցուած էր հայ եւ տեղացի ընտրեալ հասարակութեամբ մը։

Տիրող կարգապահութիւնն ու կանոնաւորութիւնը պատիւ կը բերէին պարահանդէսի կազմակերպիչներուն։ Ներկայ գտնուող հայեր եւ տեղացիներ շարունակ շարժման մէջ էին։

Մինչեւ վերջ մթնոլորտը շատ ջերմ ու սիրալիր էր եւ անընդհատ քանի մը տասնեակ զոյգեր կը պարէին։

Կը յուսանք որ նիւթական արդիւնքն ալ գոհացուցիչ եղաւ։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐ

Մեծ թատրոնի մէջ Զաքարեան Որբերու Միութեան կողմէ կազմակերպուած սգահանդէսէն զատ, որուն նկարագրութիւնը տուած ենք մեր Ներկայ համարով, Որբերու Միութեան շէնքին մէջ ալ, մինչեւ որ կէսօրէ վերջ տեղի ունեցած է Սգահանդէս մը եւ շատ յաջող անցած։

Կիրակի կէս օրէ առաջ, Հայ Բողոքական Եկեղեցիին մէջ ալ Վեր. Ենովք Կէօքկէօզեան, համապատասխան տօնին առթիւ պատշաճ եւ խիստ խնամուած քարոզ մը խօսած է։

ԵՓՐԱՏ ՅՈՐԴԱԾ

Բաղդատէն կը գրեն որ Եփրատ նորէն մեծ քանակութեամբ յորդած է եւ ողողած ընդարձակ տարածութիւններ։

Նոյն իսկ ջուրը խորտակած է արգելքները եւ թափանցած մինչեւ Ռամատի քաղաքը, մեծ վնասներ պատճառելով։ Տեղւոյն կառավարիչը հեռագրով 1500 ոսկիի պիտանի մը պահանջած է՝ արգելքներ կառուցանելու համար ջուրին առջեւ։

Պ. ԲՕՆՍՕ ՀԻՒԱՆԴ

Բարձր Գոմիսէր Պ. Բօնսօ որ Տամասկոս կը գտնուի, անհանգիստ ըլլալուն պատճառաւ, ոչ ոք կ'ընդունի իր քով։

«ԼՕՐԻԱՆ» ՎԵՐԱՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ

«Լօրիան» թերթը, որ շաբաթէ մը իվեր կախակայուած էր նախագահական հրամանագրով, երէկ սկըսաւ վերահրատարակուիլ։

Առաջին էջին վրայ դրուած խմբագրական ծանօթութեամբ մը «Լօրիան» կը գրէ.

«Հալածանքի անհերքելի ռէժիմը զոր կրեցինք երեք տարիէ իվեր, մեր ուղղամտութիւնը միայն կը հաստատէ։

Ամէն մէկ վերահրատարակութիւն նոր յառաջդիմութիւն եւ նոր նուաճում կը պատճառէ մեզ։ Այս անգամ խմբագրապետի պաշտօնը յանձնուած է Պ. Լավէռէի, որ Ֆրանսացի մըն է եւ եղած է ֆրանսական թերթերու խմբագիր»։

ՏԻԿ. ԶՕՐ. ՍԱՌԱՅԻ ՆԱՄԱԿԸ Պ. ԲՕՆՍՕԻՆ

Տիկ. Սառայ նամակ մը գրած է Բարձր Գոմիսէր Պ. Բօնսօին, որով անոր շնորհակալութիւն կը յայտնէ իր ամուսնոյն մահուան առթիւ Պէյրութի մէջ տեղի ունեցած Սուգի հանդէսին, եւ կը խնդրէ որ իր շնորհակալութիւնները յայտնէ նաեւ անոնց որոնք հեռագրով կամ նամակով ցաւակցութիւն յայտնած են իրեն։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Երկուշաբթի 13 մայիս 1929ին անուրդով կը ծախուի մաքսի դրան վրայ փակցուած 25 թիւ ցուցակին մէջ արձանագրուած իրեղէնները, ինչպէս նաեւ քէնքիւրի երկու գլաններ եւ տակառ մը քարիւղ։

Մանրամասնութիւնները կրնաք հասկնալ մաքսի տնօրէնութենէն։

ՎԵՐՋԻՆ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐԸ 5 ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ՏՈՒԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ

Հաշիւ եղած է որ վերջին երկու օրուան անձրեւները Սուրիոյ այս տարուայ հունձքին 400000 թոնոյ աւելի ցորեն շնորհեցին։ Արդ՝ 100 քիլօ ցորենը 1 ոսկիի (ոսկեդրամ) հաշուով 400000 թոնոն պիտի արժէ 4 միլիոն ոսկի։ Ասկէ զատ նոյն անձրեւներուն շնորհիւ արօտավայրերն ու պտուղները մէկ միլիոն ոսկիէն աւելի պիտի արտադրեն։

Այս հաշուով երկու օրուան անձրեւները Սուրիոյ 5 միլիոն ոսկի ապահոված եղան։

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ՌՈՒՄԲ ՄԸ

Անցեալ չորեքշաբթի գիշեր Հալէպի Էնէյն թաղամասը զարհուրելի պայթիւն մը ձայնէն ընդոստ արթնցաւ։ Շրջակայքի բոլոր պատուհանները փշրուեցան, նոյն իսկ տան մը պատերը ճեղքուեցան։ Հասկցուեցաւ որ Անիս Թալաֆար անուն անձի մը տան մէջ ռումբ պայթած էր։ Կառավարութիւնը անմիջապէս քննութեան ձեռնարկեց։ Տանտէրը կը կասկածի թէ՝ ասիկա իրեն դէմ հին թշնամութիւն ունեցող Անիս Քասսայ անուն անձի մը գործն է։

ՏՐԻՊՈԼԻՍԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

La Syrieի մէջ կը կարդանք.—

Անցեալ ամսոյն առաջին օրերը, երկու զինուած անծանօթներ Տրիպոլիի քաղաքապետական պարտէզին մօտերը բնակող այրի տիկին Քէյզար պէյ Նօֆալի տունը մտնելով կ'սպաննեն տան ծառաներէն երկու հոգի, եւ վերջն ալ ոստիկան մը։

Ամենաթանձր մթութիւն մը պատած էր այս եռեակ ոճիրը։

Սակայն արդարութեան ատեանին կողմէ մանաւանդ Տրիպոլիս ղրկուած Պ. Ֆէրնան Արուէնիոսի նախաձեռնած քննութեանց շնորհիւ, լոյս մը կը թափանցէ այս մութ գործին մէջ։

Ահա թէ ինչ պայմաններու մէջ ոճիրը գործուած էր։ Իրիկուան դէմ տան դուռը կը զարնուի, սպասաւոր մը դուռը բացած էր, անծանօթներէն միուն կողմէ արձակուած զնդակով մը կայծակնահար կ'իյնայ։

Երբ այս չարագործներէն մին սպասաւորները լռութեան մատնելու համար տան պաշտօնատեղին կ'երթար, միւսն ալ, իբրեւ տան ամբողջ մասերուն քաջ տեղեակ, կ'ուղղուի ննջարան, ուր ընտանիքի բոլոր անդամները հաւաքուած էին այդ վայրկեանին։

Պաշտօնատունը գացողը հոն կը գտնէ քարտուղարը՝ որ իր հաշիւներով կ'զբաղէր. զնդակ մը կ'արձակէ այս նոր պաշտօնեային վրայ, որ երկու օր վերջը կը մեռնի։

Այս երկու սպաննութիւնները հազիւ կատարելէ վերջ, չարագործները կը փախչին։

Իրենց փախուստի միջոցին քաղաքապետական պարտէզին դուռին ծառուղիներէն միուն մէջ կը հանդիպին ոստիկանի մը որ պայթիւնին կողմը կը փութար։ Զայն եւս տեղն ու տեղը սպաննելով իրենց ճամբան կը շարունակեն։

Ժամանակին, Պէյրութցի մը, Պ. Մրշէլ Կանէմի վրայ կասկածներ արթնցան, բայց կատարուած քննութիւնները այս կասկածները փարատեցին։

Յայտնի չէր թէ ոճիրը ինչ բանի վերագրելի էր. սիրոյ, գողութեան, վրիժառութեան, վիճելի ժառանգութեան, եւ այս ուղիներուն բոլորն ալ միանգամայն քննուեցան։

Ինչպէս որ կ'իմանանք, շրջանակը օրէ օր աւելի կը սեղմուի եւ թէ գաղտնիքի լուսաբանութիւնը միայն ժամերու խնդիր է։

Կը յուսանք թէ՝ այս օրինակ քննութեան տուած յաջող ելքը պատճառ կ'ըլլայ որ, նոյն ընթացքին՝ որ ամենադիւրինն է, քննուի նաեւ նմանօրինակ ուրիշ ոճիր մը՝ Քեսէրեանի սպաննութեան շուրջ։ Այս դէպքին մէջ, հակառակ ժամանակին մեր ըրած թելադրութեանց, քննութիւններուն մէկ ուղղութեամբ միայն ընթացք տրուեցաւ. մինչդեռ առանց որեւէ անպատեհութեան, կարելի էր տարբեր մարզերու մէջ եւս քննութիւններ կատարելով խնդիրը լուսաբանել։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԱՌԹԻՒ

Վարչութիւնս ներողութիւն կը խնդրէ, այն բոլոր պաշտօնական մարմիններէն եւ հայրենակցական միութեանց ներկայացուցիչներէն որոնց անկարելի եղաւ սահմանուած տեղերը առաջնորդել՝ նախատեսուած բազմութեան եւ անձերու խճողման պատճառով.—

Զաքարեան Որբերու Վարչութիւն

Ատենապետ՝ Մ. ԶԱՏՐՃԵԱՆ — *Ատենադպիր* Ե. ՏԻԼԱՆԵԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԵՐԲՈՂԱԿԱՆ ՇՈՒՆԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Ամերիկայի մէջ, վերջերս շատ հետաքրքրական դէպք մը տեղի ունեցած է՝ դատարանի առջեւ.—

Մարդ մը վայրագօրէն սպաննեց շուն մը։ Շան տէրը 300 տոլար վնասուց հատուցում պահանջեց դատարանի միջոցով։ Դատարանին երդուեալները 500 տոլար հատուցում որոշեցին լսելէ ետք Ներկայացուցիչ Ճորճ Վ. Ուէսթի հետեւեալ ներբողականը՝ ուղղուած շունին։

Ահա այդ ներբողականը՝ որ Ամերիկայի գրեթէ ամէն կողմը տարածուեցաւ։

«Երդուեալ պարոններ,

«Այս աշխարհին վրայ մարդու մը լաւագոյն բարեկամները կրնան իրեն դէմ դառնալ եւ թշնամի ըլլալ։

«Մարդու մը որդին կամ դուստրը, սիրալիր գուրգուրանքով մեծցուցած, կրնան ապերախտութիւն ցոյց տալ։

«Անոնք որ ամենէն մօտիկ եւ ամենասիրելին են մեզի, անոնք՝ որոնց կը վստահինք մեր երջանկութիւնը եւ մեր բարի անունը, կրնան դաւաճանել մեզի։

«Մարդ մը կրնայ կորսնցնել իր ունեցած դրամը։ Եւ գուցէ այն րոպէին ուր ամենէն շատ պէտք ունի անոր, դրամը կը հալի։

«Մարդու մը համբաւը կրնայ զոհուիլ սխալ հաշուած գործողութեան մը րոպէին։

«Անոնք որ հակամէտ են իրենց ծունկերուն վրայ գալու եւ պատուելու մեզ, երբ յաջողութեան մէջ ենք, կրնան մեզի առաջին չարամիտ քար նետողները ըլլալ, երբ ձախորդութիւնները ամպի նման կը կուտակուին մեր գլխուն վերեւ։

«Բացարձակապէս ոչ-եսասէր, միակ բարեկամը զոր մարդ մը կրնայ ունենալ այս աշխարհի վրայ, մէկը որ երբեք ապերախտ կամ նենգաւոր չ'ըլլար, այն ալ իր շունն է։

«Երդուեալ դատաւորներ,

«Մարդու մը շունը կը կենայ իր մօտ հարստութեան եւ աղքատութեան մէջ, առողջութեան եւ հիւանդութեան միջոցին։

«Այդ շունը կը քնանայ պաղ գետնին վրայ, երբ ձմեռային քամիները կը փչեն եւ ձիւն կը տեղայ կատաղօրէն, բաւ է որ ան մօտիկ ըլլայ իր տիրոջ։

«Ան, շունը, կը պագնէ այն ձեռքը որ կերակուր չունի տալիք, կը լիզէ վէրքերն ու վիրաւորումները զորս կը հասցնեն աշխարհի բռնութիւնները։

«Ան, շունը, կը հսկէ իր աղքատ տիրոջ քունին, իբրեւ թէ ան իշխան մը եղած ըլլար։

«Երբ բոլոր միւս բարեկամները կը լքեն, ան կը մնայ, շունը։

«Մինչ հարստութիւնները թեւեր առած կը թռչին եւ համբաւը երբ կտոր կտոր կ'ըլլայ, շունը կը շարունակէ յամառօրէն սիրել իբրեւ արեւ մը՝ որ կը կատարէ իր ընթացքը երկնակամարէն։

«Եթէ բախտը աշխարհէն աքսորէ իր տէրը եւ ան ըլլայ թափառական, առանց բարեկամի ու անօթեւան, հաւատարիմ շունը աւելի բարձր առանձնաշնորհ մը չի պահանջեր քան ընկերանալ իր տիրոջ եւ պաշտպանել զայն թշնամիներէն։ Ու երբ կու գայ վերջին ժամը, ու մահը գիրկին մէջ կ'առնէ անոր տէրը եւ մարմինը կը դրուի ցուրտ հողին տակ, խնդիր չէ թէ ուրիշ բարեկամներ ուր կ'երթան, ազնուական շունը կ'երթայ կը պառկի իր տիրոջ գերեզմանին քով, գլուխն առած իր թաթերուն միջեւ, աչքերը տխուր, այլ արթուն հսկումի մէջ, հաւատարիմ եւ ճշմարիտ նոյն իսկ հանդէպ մահուան»։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ

Ներքին պատերազմէն մնացած ծերունի զինուոր մը, Տօքթ. Իսաիաս Րայ որ Իզգըրի Փարք, Ն. Ճ. հաստատուած էր, եւ 100 տարեկանին կը մօտենար, մեռելաթաղի մը նամակ գրելէ եւ իր յուղարկաւորութեան մասին կարգադրութիւններ ընելէ յետոյ, անձնասպան եղած է։ Իր մարմինը գտնուած է սենեակին տախտակամածին վրայ փռուած, գնդակ մը պարպած է աջ քունքին ու զէնքը մը քովին։

Ծերունին մեծ ուշադրութիւն գրաւեց երեք տարի առաջ, երբ ձերբակալուեցաւ իբրեւ ձիու գող, 45 տարի առաջ եղած ամբաստանութեամբ մը։ Բարեկամներ իր պաշտպանութեան ելլելով, կառավարիչ Մուր մերժեց ստորագրել Անգլիական իշխանութեանց յանձնումի թուղթերը։

Իսկ [illegible]։ Արկածալից կեանք մը ունեցած է։ Գերմանիոյ մէջ երկիցս մահապարտուած եւ ազատած է իր հակառակորդներէն։ Այս պատճառաւ բանտարկուած ու ազատուած է Ամերիկեան դեսպանին միջամտութեամբ։ Երեք անգամ ամուսնացած եւ 12 զաւակներ ունեցած է, որոնցմէ կ'ըսուի թէ երկուքը կ'ապրին։

ՄԻ՛ ՔԱՋԱԼԵՐԷՔ
ՁՐԻ ԹԵՐԹ
ԿԱՐԴԱՑՈՂՆԵՐԸ

200 ԿԻՆ ՈՒՆԵՑՈՂ

Չ խուզարկութ. մէջ ձերբակալուած է Ֆրանսիզ Նովաքնի անուն 47 տարեկան ժամագործ մը որ 200 անգամ ամուսնացած է [illegible] և կիներու հետ ու ամէնն ալ կողոպտած է լքելէ առաջ։

Այս արտակարգ ամուսինը դիպուածով ձերբակալուած է։ Իր բնակած քաղաքին, Փրոնսեցի նամականին ամէն օր կիներու կողմէ փրայի նամակներ կուգային. ասկէ կասկածներ արթնցան են ոստիկանութեան։ Ժամագործը ձերբակալուած միջոցին, վրան 150,000 լեհական քուրոն գտնուած է։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Մալկարացի Մաննիկ, հօրը անունը Սարգիս, մօրը Ճանսուը խուստուփ, (չի յիշեր իր մականունը) այժմ 19 տարեկան. կը փնտռէ իր մօրեղբայրը Մկրտիչ (թիթեղագործ) որ ընդհանուր պատերազմէն առաջ կը գտնուէր Պոլիս։

Մաննիկ կը յիշէ նաև իր երկու քոյրերու անունը՝ Աղաւնի և Վիրգին, որոնք ևս իր ծնողքին հետ կորսնցուցած է պատերազմի ընթացքին։

Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետևեալ հասցէին։

Fouad Fharaon
34 Rue Naccache Beyrouth Syrie

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Բ.ին Թէրզիլեան Աստուր Վարդանեան կը փնտռէ իր քոյրը Միւտուն Վարդանեան և եղբայրը Ա.մենակ։ Հօրը անունն է Պետրոս Վարդանեան, իսկ մօրը անունը Մարթա։

Աստուր 1920 ին Եօզղատի որբանոցը դրած են որը ըլլալով կէ կը թղթակցէր իր քրոջ և եղբօրը հետ, որոնք կը գտնուէին Այնթապ քիւրտ գիւղին մէջ։

Եօզղատի որբանոցը Սուրիա փոխադրուելէն ետքը, իրենցմէ լուր չէ առնուած. գիտցողներէն կը խնդրուի որ հետևեալ հասցէին գրեն։

Ohanes Kasbarian
Rue de Bazar — Lattaquie (Syrie)

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

30 ԱՊՐԻԼ 1929

Եգիպտական ոսկի ս. դ.	635
Սթէրլին	618
Տոլար	127
Օսմ. հնչ. ոսկի	550
Ֆրանս. » »	478
Անգլ. » »	617
Թրքական թղթ	63
» » Պ. Օ.	140
» արծաթ մէճիտ	44
Սուրիական ոսկեդրամ	18 18
1886 Գր. Ֆոնս. ս. դրմ.	22.00
» 1908 »	16.00
» 1911 »	15.40

Սէֆերեան եղբարք, Թէլէֆոն 20 25

ԿԱՐԴԱՑԷՔ եւ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

«ԱԶԴԱԿ»Ը

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Զահլէի մէջ նոր կառուցուելիք եկեղեցին, որ պիտի ունենայ 16 մէթր երկայնութիւն, 11 մէթր լայնութիւն եւ 7 մէթր բարձրութիւն, պիտի տրուի յանձնառուի մը [միւթէահհիտ] որոշ պայմաններով։

Ստանձնել փափաքողներ պէտք է անձամբ դիմեն Զահլէի թաղական խորհուրդին մայիս 1 էն մինչեւ 10։

ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

THE ROYAL MAIL LINE
ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ
Իսթըրն Մէտիթէրրանիըն Էքսփրէս Լայն

Կանոնաւոր շաբթական Պէյրութ—Բիրէ—Մարսէյլ, Անգլիական նորահաստատ ընկերութեան «Իսթըրն Մէտիթէրրանիըն Էքսփրէս Լայնի» շքեղ եւ մաքուր նաւերով.—

Պէյրութէն Մարսէյլ միայն 6 օրէն։ Ա. Բ. Գ. կարգի ամենահանգստաւէտ գամպիններով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով նոյն քօրդոյ բոլոր համբորդներու հանգիստը ապահովուած է։

Նոյն նաւերով ինչպէս Մարսէյլի, նոյնպէս Մարսէյլի վրայով Շէրպուրկէն մեկնող Աշխարհահռչակ Ռոյըլ Մէյլ Լայնի հսկայ եւ հանգստաւէտ նաւերուն համբորդներ կ'ընդունինք, Հարաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար — Բէրնամպուքօյի, Պահիայի, Րիօ տը Ժանէյրօյի, Սանթոսի, Մոնթէվիտէօյի եւ Պուէնոս Այրէսի համար։

Ճամբորդներ կ'ընդունինք նաեւ Նիւ Եորքի, Քուպայի, Մեքսիքոյի, Վէնեզուէլայի, Հայիթիի, Կուաթեմալայի եւ Կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար հաճեցէք դիմել՝

Ավենիւ Ալլէնպի
Պէյրութ
Փոստարկղ 895
Թէլէֆոն 9 06

Ռոյըլ Մէյլ Լայնի եւ Իսթըրն Մէտիթէրրանիըն Էքսփրէս Լայնի Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհանուր Ներկայացուցիչին
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ՄԱՄԲՐԷ ՀԻՍԱՐԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ

Պէյրութ, Պէզիրկեան փողոց. B. P. 724

Առեւտրական տուներու, համալսարանական եւ դպրոցական ուսանողներու համար ունիմ ամէն տեսակ գրենական պիտոյքներ։

Նուէրի համար.— Ունիմ Eclipse ամերիկեան ոսկեծայր ինքնահոս գրիչներ, շքեղ ալպոմներ, գեղարուեստական քարթերու նոր մթերք մը։ Նաեւ իմ հրատարակութիւնս եղող Սուրիոյ զանազան քաղաքներու տեսարաններէն սէրիներ։

Գրական բաժնին մէջ կան. գրական եւ դպրոցական գիրքեր, օրաթերթեր, հանդէսներ, Դիտութիւն եւ կամփոս։

Դպրոցներու, ուսուցիչ եւ աշակերտներու համար մեծ բացառիկ զեղչ։

Սուրիոյ բոլոր ուղղաններէն տրուած յանձնարարութիւններ կը կատարուին բարեխղճութեամբ։

ԱԶԴԱԿ ՏՊԱՐԱՆԸ

Որ միացած է «ՄԱԹԻՍԱՍ ԵՒ ՎԱԹԱՆԵՆ» Արտասահման մեծ տպարաններուն հետ

(ՕՐՕԶՏԻ ՊԱՔԻ ՃԻՇԴ ԵՏԵՒԸ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌԻ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ)

Օժտուած է մեծ եւ փոքր տպագրական բոլոր մեքենաներով, եւ Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն ամէն տեսակ նոր տառերով։

ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԷ

Անմրցելի գիներով եւ մաքրութեամբ ամէն տեսակ տպագրական գործեր՝ վաճառականական ֆաքթուրներ, տետրակներ, պատի եւ ձեռքի յայտարարութիւններ, հաշուեցոյցներ, ամէն ծաւալով գիրքերու տպագրութիւն եւայլն եւայլն։

ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ ՀԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Ամէն տեսակ Եւրոպական և Տեղական իւղեր (Համայի և Հալէպ ի կոտ), անխարդախ ձիթիւղ, կեսարիոյ հռչակաւոր ապուխտ և սուճուխ, Եւրոպական, Պալքանեան և տեղական պանիրներ, յունական և Պոլսական ընտիր ձիթապտուղ։

Համոզուելու համար գիներու աժանութեան եւ անմրցելի մաքրութեան մէկ անգամ այցելեցէք

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՍԱՊԵԱՆԻ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ—ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

Պապ Իտրիսի թրամվէյի կայարանը չհասած աջ բիւր առաջին փողոցին մէջ Սուգ էլ Ռավամ թիւ 24։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում։ Տրջաններէն եկած ապսպրանքները փութով կը կատարուին։

ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ Ե ԴԵՐՁԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՆՈՐ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ

Հայ Օրիորդներ եւ Տիկիններ

Եթէ կ'ուզէք հանգիստ խղճով եւ Ձեր հարազատ աշխատանքով ապրուստ հոգալ,

Եթէ կ'ուզէք օտարին ու անծանօթին դռներէն հեռու մնալ եւ չ'արհամարհուիլ,

Եթէ կ'ուզէք օգնել առտուընէ մինչեւ իրիկուն արիւն քրտինք թափող Ձեր եղբայրներուն,

Եթէ կ'ուզէք երկրագունդի բոլոր մասերուն մէջ շահաբեր արհեստի մը տիրանալ,

Դիմեցէք արուեստագէտ եւ եւրոպական ամէն տեսակ ձեռագործներու եւ ձեւագիտութեան ծանօթ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆԻ ձեռագործի եւ դերձակութեան նորահաստատ արհեստանոցը, ուր ձեզի պիտի հայթայթուի ամէն տեսակ գործ։

Նաեւ դիւրութիւն եւ հնարաւորութիւն ստեղծելու համար նիւթական միջոցներէ զուրկ մեր քոյրերու դերձակութեան արհեստին տիրանալուն, արհեստանոցի մէջ հիմնուած է կարի եւ ձեւագիտութեան առանձին դասընթացք մը ամենավերջին եւ արագ մեթոտով. ձեռագործ գիտցող բոլոր աղջիկները կրնան օգտուիլ այս բացառիկ պատեհութենէն եւ 3 ամսուան մէջ տիրանալ արհեստին։

Այս նոր արհեստանոցը կ'ընդունի նաեւ ապսպրանքներ ամէն տեսակ ձեռագործներու եւ կարի եւ կը գոհացնէ ամենանուրբ ճաշակներն անգամ։

Ուրեմն հայ աղջիկներ, դիմեցէք անգամ մը այս նոր արհեստանոցը՝ Մաարաք փողոց, մեծ մզկիթին դիմաց, «Էլ Պայրագ» թերթի խմբագրատան ներքի վարի յարկը եւ ամէն կերպով գոհացում պիտի գտնէք։

ՕԹԷԼ ԼԻՒՔՍ
HOTEL LUX

RUE ALLENBY - BEYROUTH
Prop. M. TOURIKIAN

Օթէլ Լիւքսի հիմնովին վերանորոգուած վայելչապէս, կը յայտարարեմ բոլոր յարգելի յաճախորդներուս, որ 1929ի տարուան մէջ, իրենց հանգիստը ապահովող բոլորովին նոր կարգադրութիւններ եւ հանգստաւէտ նոր պայմաններ ստեղծած եմ։ Ճաշարանը իր յատուկ խոհարարով, բաղնիքը իր ջրառատ ցնցուղով եւ ջեռուցիչ ծառայով, ննջասենեակները իրենց առանձին եւ զգաստ մահճակալներով, սպասաւորները իրենց վարժ, պատրաստակամ սպասարկութեամբը, բոլորովին անմրցելի իրենց տրամադրութեան տակ են։ Դժգոհութիւնը անծանօթ զգացում մը պիտի մնայ իրենց, կ'երաշխաւորեմ՝

Մ. ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ

ԱՊԷԼ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

Պէտք չէ երբէք մոռնալ որ ամենահարազատ եւ նրբաճաշակ լուսանկարները «ԱՊԷԼ» ստորագրութիւնը կը կրեն։

Ուրեմն կ'ուզէ՞ք ունենալ ամենադժուարահաճ գեղարուեստասէրներն իսկ հիացնող անթերի նկար մը, դիմէ ԱՊԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ», եւ ձր. սիրելիներուդ ու բարեկամներուդ համար պիտի ապահովես ամենաթանկագին յիշատակին նուէրը

Տպարան Ազատ

Յ. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ԵՒ Յ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ
Փոխադրուած է
Պուրճ, ոսկերիչներու շուկայ թիւ 101

Օժտուած է Հայերէն, արաբերէն, ֆրանսերէն բոլորովին նոր տառերով։

Կ'ստանձնէ տպագրական ամէն կարգի գործեր
Մաքուր գործ դիւրամատչելի գին

Հասցէ Imp. Azad Souk Raad Hani N. 101 Beyrouth

Դեղարան Խաղաղութեան
Pharmacie de la Paix

(Avenue Weygand)

ՅՈՎՍԷՓ ԱԼՀՕՑՍՕԵԱՆ

Մեր նշանաբանն է մաքրութիւն, արագութիւն եւ խնամութիւն. հոն կը գտնէք պատրաստի ամէն կարգի դեղեր, Ֆօթօկրաֆի, փարֆիւմըրիի եւ ակնոցի նոր մթերք։ Չափաւոր գին։

ՍԱԼՕՆ ՔՐԻՍԹԱԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՍԷՓՐԻԶԻ ՄՐՃԱՐԱՆՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

Պ. ԹԱԴԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ԺՕՐԺ ՊԻՔՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 60

Իր տեսակին մէջ անհման այս լիւքս սրահը, որ օժտուած է կանանց համար մասնաւոր բաժինով, կը կատարէ նաեւ շամպուան եւ օնտիւլասիոնի գործը բոլոր ճաշակի համապատասխան. իրեն նշանաբան ընտրած է ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ։

Կը վաճառուի թուալէթի ամենաարդիական պիտոյքներ, ածելի մեքենաներու եւ դանակներու ամենալաւ տեսակը, նաեւ նուագի ամէն տեսակ գործիքներ՝ իր բոլոր կազմածով, մասնաւորապէս *ժիլեթ* կը վաճառուին մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ անմրցելի գիներով։

Բաւ է միայն անգամ մը փորձել։

ԺԱՄԱԳՈՐԾ Գ. ԺԻՐԱԳՕ

ԿՈՒՐՕ ՓՈՂՈՑ, ՊՈՒՐՃԻ ՄՕՏ, ԹԻՒ 68

Ամէն տեսակ ժամացոյցներ կը նորոգուին խիստ դիւրամատչելի պայմաններով եւ կատարեալ բարեխղճութեամբ։

Կը ծախուին մեծ եւ պզտիկ բոլոր տեսակի ժամացոյցներ։ Կը գտնուին նաեւ մեծ քանակութեամբ ժամագործներու պիտոյքներ եւ գործիքներ։

Եթէ յիշատակելի նուէր մը գնել կ'ուզէք՝ անգամ մը այցելեցէք այս ժամագործատունը։